

ISSN 1392-0391

Simono Daukanto 200 - osioms metinėms

LIETUVIŲ ATGIMIMO ISTORIJOS STUDIJOS

5

Simonas Daukantas

Vilnius

VILTIS

1993

UDK 947. 45: 929 Daukantas
Li-191

Redakcinė kolegija:

Egidijus Aleksandravičius
Antanas Kulakauskas
Rimantas Miknys
Egidijus Motieka (vyriausiasis redaktorius)
Giedrius Subačius
Antanas Tyla

Sudarytojai:

Giedrius Subačius
Egidijus Aleksandravičius
Egidijus Motieka
Rimantas Miknys

Recenzavo

hab. dr. *Vytautas Vanagas*

Leidinių parengti talkino

Raimundas Lopata
Vladas Sirutavičius

TURINYS

PRATARMĖ	5
I. STRAIPSNIAI. STUDIJS	7
<i>Elmantas Meilus</i> APIE DAUKANTŲ GIMINĘ	8
<i>Roma Bončkutė</i> PIRMOJI LIETUVIŠKA ISTORIJA: DU SIMONO DAUKANTO "DARBŲ" RANKRAŠČIAI	50
<i>Giedrius Subačius</i> SIMONO DAUKANTO POŽIŪRIS Į BENDRINĘ KALBĄ	63
<i>Saulius Pivoras</i> "VARGO PELĖ": LIETUVOS NACIONALINĖS ISTORIOGRAFIJOS PRADININKAS SIMONAS DAUKANTAS	69
<i>Vytautas Berenis</i> SIMONO DAUKANTO IR JUOZO JAROŠEVIČIAUS ISTORINĖS LIETUVOS SAMPRATA	90
<i>Zigmantas Kiaupa</i> SIMONO DAUKANTO PARENGTI LIETUVOS METRIKOS MEDŽIAGOS RINKINIAI	104
<i>Egidijus Aleksandravičius</i> SIMONO DAUKANTO KNYGŲ LEIDĖJAS KSAVERAS KANAPACKIS	118
<i>Kazys Grigas</i> BELETRISTINIO IR MOKSLINIO STILIAUS PRADAI SIMONO DAUKANTO "BŪDE"	133
<u>Vytautas Jurgutis</u> SIMONO DAUKANTO "DAINĖS ŽEMAIČIŲ"	142

II. RECENZIJOS	159
<i>Giedrius Subačius</i> KNYGA DAUKANTO BIČIULIAMS (EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS. PRIEŠ AUŠRĄ: JAUNIEJI DAUKANTO BIČIULIAI. – VILNIUS: ŽALTVYKSLĖ, 1990. 190 P.)	160
III. PUBLIKACIJOS	168
SIMONO DAUKANTO RAŠYTI PRAŠYMAI <i>Parengė Vytautas Merkys</i>	169
IŠ TRIJŲ SIMONO DAUKANTO UŽRAŠŲ KNYGŲ <i>Parengė Roma Bončkutė</i>	195
SIMONO DAUKANTO ŽEMAIČIŲ PRIVILEGIJŲ RINKINIO PRATARMĖ <i>Parengė Zigmantas Kiaupa</i>	207
SIMONO DAUKANTO 1842 M. RUGSĖJO 9 D. LAIŠKO TEODORUI NARBUTUI PRIEDAI <i>Parengė Zigmantas Kiaupa</i>	226
<i>Saulius Žukas</i> PIRMASIS DOKUMENTŲ RINKINYS APIE SIMONĄ DAUKANTĄ "MEDEGA S. DAUKANTO BIJOGRAFIJAI" (1898 M.)	246
STRESZCZENIE	387
SUMMARY	394
ZUSAMMENFASSUNG	401
PENKTOJO TOMO AUTORIAI	409
ASMENŲ RODYKLĖ	411
VIETŲ RODYKLĖ	420

Penktojo tomo autoriai

Egidijus Aleksandravičius, hum. m. dr., g. 1956 m. lapkričio 21 d. Baigė Vilniaus universiteto Istorijos fakultetą 1979 m. Tiria XIX a. Lietuvos kultūrą, yra kelių knygų autorius, parašė veikalą apie jaunuosius Daukanto bičiulius (“Prieš aušrą”, 1990).

Vytautas Berenis, g. 1963 m. rugsėjo 12 d. Baigė Vilniaus universiteto Istorijos fakultetą 1986 m. Tiria Lietuvos bajorijos politinę ir kultūrinę veiklą XIX a.

Roma Bončkutė, g. 1964 m. balandžio 30 d. Baigė Vilniaus universiteto Filologijos fakultetą 1988 m. Tiria S. Daukanto raštų tekstologines problemas.

Kazys Grigas, hum. m. hab. dr., g. 1924 m. kovo 1 d. Baigė Vilniaus universiteto Istorijos ir filologijos fakultetą 1951 m. Tiria lietuvių patarles, kelių knygų autorius, rašė darbą apie S. Daukantą kaip apie lietuvių tautosakos rinkėją ir vertintoją, leidinio “S. Daukantas. Žemaičių tautosaka” (I t.–1983 m., II t.–1984 m.) parengėjas (su kitais) ir įvado autorius.

Vytautas Jurgutis, g. 1908 m. liepos 28 d. Studijavo teisę Kauno Vytauto Didžiojo universitete (1929–1933 m.), Briuselio (1934–1935 m.) ir Graco (1935 m.) universitetuose. Įvairių XIX ir ankstesnių amžių lietuvių kultūros veikėjų kūrybos, veiklos tyrėjas, leidinio “S. Daukantas. Žemaičių tautosaka” (I t.–1983 m., II t.–1984 m.) parengėjas (su kitais), tyrė įvairius S. Daukanto tautosakos, kitų veiklos sričių aspektus. Deja, belaukdamas šio savo straipsnio korektūrų, mirė 1993 m. rugpjūčio 14 d.

Zigmantas Kiaupa, hum. m. dr., g. 1942 m. sausio 29 d. Baigė Vilniaus universiteto Istorijos fakultetą 1965 m. Tiria Lietuvos XV–XVII a. miestų istoriją, Lietuvos metriką.

Elmantas Meilus, g. 1954 m. lapkričio 20 d. Baigė Vilniaus universiteto Istorijos fakultetą 1978 m. Tiria XVII–XVIII a. Lietuvos miestelių istoriją.

Vytautas Merkys, hum. m. hab. dr., prof., akad., g. 1929 m. gegužės 5 d. Baigė Vilniaus universiteto Istorijos ir filologijos fakultetą 1951 m. Yra keletu monografijų iš XIX a. Lietuvos istorijos autorius, parašęs knygą “Simonas Daukantas” (1972, 1991 m.).

Saulius Pivoras, g. 1968 m. gruodžio 1 d. Baigė Vilniaus universiteto Istorijos fakultetą 1992 m. Tiria lietuvių ir latvių tautinį atgimimą XIX a. I-ojoje pusėje.

Giedrius Subačius, hum. m. dr., g. 1960 m. balandžio 26 d. Baigė Vilniaus universiteto Filologijos fakultetą 1983 m. Tiria S. Daukanto kalbą, XIX a. bendrinės žemaičių kalbos formavimąsi.

Saulius Žukas, hum. m. dr., g. 1952 m. spalio 3 d. Baigė Vilniaus universiteto Filologijos fakultetą 1975 m. Yra dviejų monografijų autorius, antroji iš jų – “Simonas Daukantas” (1988 m.), tiria literatūros teoriją, istoriją ir semiotiką.